

ד. ו. וויניקוט ותורת הנפש

1. מהפנטזיה לחלימה

תמים תהיה עם ה' אלקך (דברים יח, יג)
התהלך עמו בתמימות ותצפה לו ולא תחקור אחר העתידות אלא כל מה שיבא עליך
קבל בתמימות ואז תהיה עמו ולחלקו (רש"י שם)

2. האימא הטובה דיה

רבי חנניה סגן הכהנים אומר כל הנותן דברי תורה על לבו מבטלים ממנו הרהורי
חרב הרהורי רעב הרהורי שטות הרהורי זנות הרהורי יצר הרע הרהורי אשת איש
הרהורי דברים בטלים הרהורי בשר ודם (אבות דרבי נתן, א)

3. מה'עצמי המזויף' לעצמי

הרוח הפנימי מבקש לו את נתיבותיו, דורש הוא לעמידה בסיסית מיסודו הפנימי. כל
מה שמושיטים לו מן החוץ, מהנשמע והנראה, לא ישיב בהם את נפשו. הוא דורש
אחרי מקורו העצמי, זורה הוא הלאה את כל מה שעומד לו על דרכו. לפעמים יהיה
לו לשטן גם מה שהוא לגבי כל הנזקקים רק לקליטה חיצונית הטוב והקדוש. והוא,
בחיפוש העצמי, מוכרח לנצח גם את אלו המכשולים, שנצוחם קשה מאד, אבל
בדרישת אמת פנימית, בחפץ טהור בלתי פוסק, גם אלה ההדורים מתיישרים, ולא
ימנע טוב להולכים בתמים. (חיפוש העצמי, קובץ ו, רפ', הראי"ה קוק, שמונה קבצים)

4. התשובה הצוירית דרך האוקסיטוצין

צריך בכל יום לטהר את כוח המדמה ולהעלותו. למטרה זו אנו צריכים להתפלל. אין
לשער את הזוהמא ההולכת ומתרבה בנפש הפרט, ובנפש האומה בכללה, ובנפש
האנושיות, ובנפש החיה הכללית של החיים עמנו ועם הנפש הכללית של ההווה, על
ידי החידלון מטהר תמיד את כוח המדמה. כוח זה עשוי להיות מקבל טומאה, ולרדת
לתכלית השפלות, אם לא נשתדל להעלותו בתדירות (שמונה קבצים, א, סו, הראי"ה קוק)

5. אובייקט המעבר

הנשמה החופשית ודאי שרק היא מגלמת את ההווה. רק נקודתה היותר תחתיתית,
ועם זה היותר תמציתית מתוכיותה, היא הפועלת בתור פגישה וחדירה פנימית את
המבנה הגופני. זה החלק הנמסר לאדריכליות הגופנית הוא נחשך מאורו החופשי,
הרחב והמגוון ברב עשרו, והוא הולך ומתעלה בעילוי הגידול, הגשמי והרוחני, הולך
הוא ומתאחד עם מקורו הרחב, עם אוצר החיים של הנשמה המופשטת. ובהליכתו
זו הרי הוא מתקדם, מתמלא חכמה וכשרון, עד שמלא תפקידו בא לו בהתאחדו עם
מקורו, שמוסיף בזה שפעת כח לו ולמקורו. (אורות הקודש ב, עמ' שג, הראי"ה קוק)

6. מרחב המעבר

בעיני העניין הרוחני של הזוהר ושל רבי נחמן הוא אותו עניין: להעביר אותנו מעולם
העובדות לעולם השפע. אפשר לראות את העולם כמורכב מעובדות: בית, אנשים,
הרים וכן הלאה. אבל אפשר לתפוס את העולם לא כדבר שעומד בפני עצמו אלא
כנהר של זרימה אלוהית. שפע שזורם ממנו... בדרך כלל הנישואין נתפסים כסוג
של כלא. כשאתה רווק אתה חופשי... אבל אפשר גם לראות את זה בדיוק הפוך:
הרווק הוא בשליטה של החיים שלו. הוא מחליט... כשאתה מתחתן אתה מאבד
שליטה. עוד רגע אשתי יכולה להתקשר אליי ולהגיד לי לעשות משהו. אין לי שליטה
על החיים שלי. כשאני מאבד שליטה, נסחף בנהר של השפע האלוהי בעולם, אז אני
באמת חופשי. אני מוותר על האני המחליט והבוחר ובמקום זה, זורם, זורם וחי.
(חסידי צוחקים מזה, עמ' 11, הרב מנחם פרומן זצ"ל)